

Galtar eller immunokastrering ersätter kastrering av smågrisar: IPEMA erbjuder lösningar

Huvud budskap från IPEMA-webinar: Processen att från gå kirurgisk kastrering är ofrånkomlig, även om de lösningar som tillämpas inom Europa skiljer sig åt.

Det finns en ökande enighet, åtminstone i Västeuropa, att kirurgisk kastrering av smågrisar bör överges. Kirurgisk kastrering med smärtlindring är inte långsiktigt hållbar inom storskalig grisproduktion, även om det kan vara en lösning för de produkter som kräver högre ålder och slaktvikt hos grisarna. Det paneuropeiska nätverket IPEMA (Innovative approaches for pork production with entire males) har fokuserat på två alternativ: produktion av galtar och immunokastrering.

Evidensbaserade lösningar på frågor relaterade till produktion av galtar och immunokastrering inom hela fläskköttproduktionskedjan delades av forskare från hela Europa under ett webinar den 15:e september. Cirka 300 personer från 30 länder deltog i detta webinar.

Frågeställningar relaterade till produktion av galtar och immunokastrering

Okastrerade hangrisar tenderar att vara mer aggressiva och rider på varandra vilket är ett sexuellt beteende, vilket påverkar andra grisar i boxen negativt. Kött från vissa galtar kan ha en obehaglig lukt och smak, så kallad galtluk. Kött från galtar har lägre fetthalt. Fettet är även mjukare vilket gör köttet mindre lämpligt till lufttorkade produkter som lufttorkad skinka. Köttet har också lägre vattenhållande förmåga och lägre mörhet. Vid immunokastrering injiceras vaccin till djuret vid två tillfällen för att stoppa steroidproduktionen i testiklarna. Detta resulterar i eliminering av galtluk och galtliknande beteende. Med tillräcklig tid mellan den andra vaccinationen och slakten kan fettmängder och kvalitetsproblem som förekommer hos galtar undvikas. Vaccination kan orsaka viss stress hos djuren, men stressen är mindre än vid kirurgisk kastrering utan smärtlindring. Huvudutmaningen för immunokastrering är dock att de flesta av marknaderna är ovilliga att acceptera det, under antagandet att konsumenterna anser att det är oacceptabelt.

Praktiska lösningar för produktion av galtar och för immunokastrering

Galtar bör hållas separat från hongrisar för att förhindra oönskad tidig dräktighet och för att minska beteendeproblem. De bör hållas i sammanhållna grupper med tillräckligt utrymme i strukturerade boxar med tillräckligt naturligt anrikningsmaterial att utforska.

Anpassad utfodring löser ofta fettkvalitetsproblemet. Detta är dock inte tillräckligt för produktionssystem riktade mot lufttorkade produkter som kan behöva använda fetare grisar. Att öka intramuskulärt fetthinnehåll genom selektiv avel eller riktad utfodring rekommenderas, detta kan också öka mörheten.

Genetisk selektion, utfodring och hanteringsstrategier hjälper till att minska förekomsten av galtluk på gårdsnivå. Sensorisk detektion av galtluk med "den mänskliga näsmetoden" används framgångsrikt i ett antal slaktanläggningar över hela Europa. Instrument för detektion av galtluk är på ingående. Kött som är mindre lämpligt för färskköttkonsumtion, på grund av ovanlig lukt, kan till viss del användas i bearbetade produkter, förutsatt att lämpliga åtgärder vidtas.

Såvida vaccinationen inte är ineffektiv, utgör immunokastrering inga större köttkvalitetsproblem. Tidsspannet mellan den 2:a immuniseringen och slakt är ett enkelt verktyg för att uppnå önskad kompromiss mellan produktionseffektivitet och köttkvalitet. Ju längre tidsintervall mellan den 2:a vaccinationen och slakt desto mer liknar immunokastrat kirurgiska kastrater när det gäller köttkvalitet, men också resurseffektivitet. Trots ofta uppmärksammas oro tyder resultaten av IPEMA-konsumentundersökningen på att informerade konsumenter accepterar immunokastrering (71% mot 32% för kirurgisk kastrering utan smärtlindring).

Utmaningar och framtida arbete

IPEMA-forskarnas preliminära resultat tyder på att selektion mot oönskat beteende är möjligt, men det finns fortfarande en lång väg att gå. Sensorisk detektering av galtluk har svagheter eftersom det är starkt beroende av urval och utbildning vad gäller de mänskliga bedömarna. Instrumentmetoder som mäter de viktigaste ämnena i galtluk är på gång. Det som fortfarande är öppet är hur man utvecklar effektiva sätt att ge konsumenter opartisk, evidensbaserad information. Dessutom kvarstår frågan varför de flesta intressenter

inom den europeiska kedjan från jord till bord är ovilliga att använda immunokastrering. Samordnade åtgärder på alla nivåer i kedjan är nödvändigt för framgångsrikt implementera produktion av galtar och immunokastrering. Alla aktörer i kedjan måste arbeta hand i hand så att ansträngningar på en nivå inte upphävs genom brist på åtgärder eller till och med motåtgärder på en annan nivå. Det behövs kompromisser mellan produktionseffektivitet och kvalitet och hur kostnader respektive fördelar för valt alternativ skall fördelas på ett rättvist sätt.

Att veta mer

Presentationerna som lämnades till alla registrerade personer före webbseminariet den 15:e september och videoinspelningen av webbseminariet finns på <https://shwca.se/ipema-2020-public>.

EU-dokumentet från 2019: "Establishing best practices on the production, the processing and the marketing of meat from uncastrated pigs" finns på

https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/animals/docs/aw_prac_farm_pigs_cast-alt_establishing-best-practices.pdf

En specialutgåva av tidskriften Animals, som ska slutföras tidigt 2021, kommer att sprida de resultat som levererats från COST action IPEMA: "Surgical castration of piglets and its alternatives: National strategies, consequences for animal welfare, production systems and product quality";

https://www.mdpi.com/journal/animals/special_issues/Surgical_castration_of_piglets_and_its_alternatives.

Se även IPEMA-webbsidan (<http://www.ca-ipema.eu/>) som innehåller länkar till alla ovan nämnda dokument.